

การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

จรินทร์ สารทอง

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง
วิไลลักษณ์ ตรีเมฆ, จักรกฤษณ์ อุตุ้ม, ราตรี เงามาม, พชรินทร์ ปาวะลี
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาเด็ก ปัญหาของหน่วยงานในการคุ้มครองเด็ก และเพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในการคุ้มครองเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 80 คน

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการล่มสลายของสถาบันครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก เช่น ปัญหาความยากจน วัตถุนิยม ยาเสพติด การเล่นพนันตามเทศกาลและการถ่ายทอดสด เพศเสรีในวัยใส การมีสถานะเป็นหัวหน้าครอบครัวในวัยเยาว์ เด็กวัยใสที่อ่อนเยาว์แต่กลับเรียนรู้ทางเพศที่เร็วกว่าวัยที่ควรจะเป็น ความรุนแรงในพฤติกรรมและอารมณ์ วุฒิภาวะทางอารมณ์ สื่อลามก อนาจาร การตั้งแก๊งมอเตอร์ไซด์แว่นหรือซิ่ง การมีวัฒนธรรมนอนดึกตื่นสาย ขาดจิตอาสาหรือจิตสำนึกสาธารณะการให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่าส่วนรวม ขาดศีลธรรมและคุณธรรม ขาดทักษะชีวิต ขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการรับรู้สิทธิยังมีน้อย

ปัญหาการคุ้มครองเด็ก กรณีเกิดปัญหาต่อเด็ก เช่น ถูกทารุณกรรม ถูกข่มขืน ไม่ทราบว่าจะไปติดต่อที่ไหน มีขั้นตอนหรือวิธีการอย่างไร เนื่องจากไม่ทราบบทบาท อำนาจหน้าที่ ที่ชัดเจนของหน่วยงานหรือองค์กร และขาดการบูรณาการแก้ไขปัญหาเด็กร่วมกัน

การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในการคุ้มครองเด็ก ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายในการคุ้มครองเด็กที่เด็ดขาด ระดับจังหวัดควรมีคณะกรรมการที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและทีมสหวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ เครือข่าย/การมีส่วนร่วม/คุ้มครอง

Corresponding Author : ดร.จรินทร์ สารทอง มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง

E – mail : jarinsanthong@gmail.com

Establishing Participatory Networks in Child Protection in Petchabun Province

Jarin Santhong

Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University Lampang Campus

Wilailuk Treemek , Jukkit Autum, Ratree ngaongam, Pachcharin Pawalee

Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University Phetchabun Campus

Abstract

The main purposes of this study, entitled “Networking Participation in Child Protection in Petchabun Province”, aimed to investigate challenges on children and the involved different organizations’ labor protection, as well as to establish participatory networks in child Protection in Petchabun province. Eighty government officers, private organizations dealing with child protection, and officers working for Petchabun Provincial Children and Youth Council was carried out for data collection.

The research findings revealed that family breakdowns were all caused by children’s different social impacts on children’s poverty, materialism, drug abuses, different kinds of all-seasoned and on-lined gambling, sexual freedom, family leadership in childhood, children’s sexual premature, children’s violence on their wicked behaviors and emotion, children’s emotional maturity, different kinds of pornography, motorbike gangsters, late sleeping habits, no public minds, no importance of public activities, no moralities, no life skills, no impromptu problem-solving skills, as well as their perception in child privileges.

In terms of challenges on child protection, it was found that the involved organizations’ no contacts together with no steps in petition, no details on different involved organizations’ roles and authorities in child protection, as well as no integrated solutions on child labor were mostly found in case of child abuses and sexual abuses.

In order to establish the involved organizations’ participatory networks in child protection, it was also suggested that not only should law enforcements on child protection be implemented, but the accredited committee’s job descriptions should be also recruited in the provincial level. Also, the development of the local administrators’ and interdisciplinary professional teams’ potentialities should be supported.

Key Words ; Network / Participation / Protection

Corresponding Author : Jarin Santhong, Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University Lampang Campus

E – mail : jarinsanthong@gmail.com

บทนำ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) ได้รับการยอมรับมีผลบังคับใช้และเริ่มถือปฏิบัติใน 195 ประเทศทั่วโลก นับตั้งแต่ ปี ค.ศ.1990 หรือปี พ.ศ. 2533 สิทธิเด็คนับเป็นสิทธิติดตัว(Inherent Rights) ที่มีความเป็นสากล (Universal Rights) และยังเป็นสิทธิโดยสมบูรณ์ที่ไม่อาจถูกละเมิดได้(Absolute Rights) (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, 2558) การดำเนินการเพื่อให้เด็กได้รับการดูแล ปกป้อง และคุ้มครองตามขอบข่ายและหลักการของสิทธิเด็ก จึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ทุกคน ได้แก่ บิดามารดา บุคคลในครอบครัว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยตรงและทางอ้อม บุคลากรในภาคีรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าเด็กๆทุกคนจะมีชีวิตอยู่รอด มุลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (2550) ได้รับการดูแลให้มีความปลอดภัย ได้มีโอกาสเติบโตและพัฒนาอย่างเหมาะสมกับช่วงวัยและมีโอกาสมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้กำหนดขอบข่ายของสิทธิเด็ก 4 ด้าน ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิตรอด สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิในการได้รับการพัฒนาและสิทธิในการมีส่วนร่วม การกำหนดขอบข่ายของสิทธิดังกล่าว มีเป้าหมายที่การประกัน “สิทธิพื้นฐาน” ที่เด็กควรได้รับการคุ้มครองจากผู้ใหญ่และสังคมเพื่อให้พวกเขาสามารถเติบโตขึ้นอย่างเหมาะสมและมีโอกาสเข้าถึง

สำหรับประเทศไทยซึ่งได้ร่วมลงนามรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้มีการผลักดันและขับเคลื่อนเชิงนโยบาย ออกกฎหมายและพัฒนากลไกต่างๆ ในการทำงาน (กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงการพัฒนาสังคมสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว,2550) เพื่อตอบสนองต่อสาระสำคัญของ

อนุสัญญาฉบับดังกล่าว ในหลายประเด็น ทั้งนี้ประเทศไทยได้บูรณาการงานด้านเด็กร่วมกับงานด้านเยาวชน ในเชิงกฎหมายและนโยบาย จึงให้การปกป้องคุ้มครองและดูแลเด็กและเยาวชนตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 25 ปี พร้อมนี้ประเทศไทยมีกฎหมายและนโยบายที่สำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานด้านสิทธิเด็ก(มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก,2547) โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ระดับประเทศและระดับจังหวัด แนวทางการปฏิบัติต่อเด็ก การสงเคราะห์เด็ก การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ตลอดจนกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองเด็ก โดยเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการปกป้องคุ้มครอง ตลอดจนเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็กทั้งในรูปแบบการแจ้งเหตุ การรายงานผล และการให้ความช่วยเหลือขั้นต้น (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, 2558)

ทั้งนี้การคุ้มครองเด็ก ในจังหวัดเพชรบูรณ์ได้รับการพัฒนาและบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือในระดับที่ดี แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแผนยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทางโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ปี 2560 – 2564 ได้แก่ 1) พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ช่องทางการเข้าถึงบริการพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ 2) พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมการเข้าถึงบริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่เด็ก ที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ 3) ให้ความรู้และคุ้มครองเด็กไม่ให้อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อความรุนแรง และ 4) พัฒนาจิตสำนึกด้านในแก่เด็ก เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ก่อความรุนแรง ซึ่งมาจากหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการความร่วมมือด้วยกัน

จากปัญหาปัญหาที่เด็กเข้าไปเกี่ยวข้อง คือ เด็กสามารถเข้าถึงการสื่อสารทุกรูปแบบ การบริโภคนิยม เพศเสรี ยาเสพติด เกม การพนัน ที่

ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตพื้นฐานของเด็ก ทำให้
อยากรู้ อยากลอง ประกอบกับในสถานการณ์สังคม
พบปัญหาในการละเมิดสิทธิเด็ก ทารุณกรรมเด็ก
ทำให้เกิดปัญหาต่อเด็ก ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก
ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการสร้างเครือข่ายการมีส่วน
ร่วมในการคุ้มครองเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อสร้าง
เครือข่ายการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็ก จังหวัด
เพชรบูรณ์ ให้เป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัญหาของหน่วยงานในการ
คุ้มครองเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของ
หน่วยงานในการคุ้มครองเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยและการพัฒนา
(Research and Development : R & D) ผู้วิจัย
ได้กำหนดขอบเขต ไว้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 80
คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเพชรบูรณ์
บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ ศึกษาธิการ
จังหวัดเพชรบูรณ์ โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ สถานตำรวจภูธร
จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ หน่วยงานองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงาน
เจ้าหน้าที่ สำนักงานเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอ
หล่มสัก, อบต.ปากดุก อำเภอหล่มสัก, อบต.บ้านโคก
อำเภอเมือง, สำนักงานเทศบาลตำบลพุเตย อำเภอ
วิเชียรบุรีและ อบต.หนองแสง อำเภอบึงสามพัน
จังหวัดเพชรบูรณ์, มูลนิธิ CCF จังหวัดเพชรบูรณ์
และสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบูรณ์

เครื่องมือและแบบเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการศึกษา ได้ทำควบคู่
กับขั้นตอนการสร้างกรอบแนวคิดของการศึกษา
กล่าวคือ ระหว่างที่เตรียมการวิจัยได้มีการศึกษาและ
สร้างเครือข่ายในการคุ้มครองเด็ก จากแนวคิด
ทฤษฎี สถานการณ์ต่างประเทศ ที่ได้จากการทบทวน
วรรณกรรมร่วมด้วย ได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนด
ตัวแปรและช่วยในการสร้างคำถาม โดยเลือกใช้คำ
หรือภาษาที่สื่อความหมายอย่างชัดเจนกับกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อคำถามทางจิตวิทยา
มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content
validity) ตรวจสอบความถูกต้องตรงตามเนื้อหาของ
ข้อคำถามเพื่อดูความสอดคล้องภายใน (Internal
consistency) แต่ละข้อคำถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
เครื่องมือวิจัย เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาและ
ตรวจสอบข้อบกพร่องของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น
แล้วปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความถูกต้องของ
ภาษาและเนื้อหาของเครื่องมือมากขึ้น

การวิจัยจากเอกสาร (Documentary
research) เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากเอกสาร ผลการศึกษา นโยบายสาธารณะ
มาตรการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชน

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสำรวจ ซึ่ง
พัฒนามาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มผู้ให้
ข้อมูลสำคัญและขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากนักสังคม
สงเคราะห์ ที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชน สำนักงาน
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด
เพชรบูรณ์

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถาม ด้วย
การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม ผู้บริหาร
เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมการ
ถอดบทเรียน เพื่อรับทราบบทบาทเครือข่ายในการ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน กิจกรรมเปิดเวทีการ
นำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสร้าง
เครือข่ายการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็ก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. จังหวัดเพชรบูรณ์เกิดเครือข่ายการทำงานด้านคุ้มครองเด็ก ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่
2. เกิดรูปแบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการคุ้มครองเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ และพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะด้านการคุ้มครองเด็กต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติตามการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอย่างเคร่งครัด
2. ผู้วิจัยนำหนังสือส่งพร้อมกับแบบสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์จัดเก็บข้อมูล
3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาตรวจนับและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ
4. กิจกรรมการถอดบทเรียน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรับทราบบทบาทอำนาจหน้าที่ ปัญหาและอุปสรรค เครือข่ายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน
5. การสร้างรูปแบบของเครือข่ายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มร่วมด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า กล่าวคือ การตรวจสอบ ความสอดคล้องกันของข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และระหว่างข้อมูลที่ได้จากวิธีการรวบรวมที่แตกต่างกัน โดยทำพร้อมกับการเก็บข้อมูล เป็นการตรวจสอบทันที เพื่อการตรวจสอบข้อมูลในทันที จะทำให้ทราบว่าข้อมูลที่ได้นั้น มีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด จนแน่ใจว่าข้อมูลนั้นเป็นความจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

อาศัยแนวการวิจัยเชิงคุณภาพ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บข้อมูล โดยนำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มที่เก็บรวบรวมได้ มาจำแนกเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากนั้น นำมาวิเคราะห์ตามหลักตรรกะ เทียบเคียงกับแนวคิด ทฤษฎี ควบคุมบริบท เพื่อให้สามารถอธิบายถึงความเชื่อมโยงในความสัมพันธ์ของข้อมูล ปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไข และนำข้อมูลที่หลากหลายมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กัน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ผลการศึกษา

ปัญหาเด็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า เมื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมที่เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การบริโภคนิยม เพศเสรี ยาเสพติด เกม การพนัน กำลังส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตพื้นฐานของเด็ก ส่งผลทำให้อยากรู้ อยากรอง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก ได้แก่

1. ปัญหาการล่มสลายของสถาบันครอบครัว เนื่องจากความไม่พร้อมและไม่ได้เตรียมตัวที่จะเป็นครอบครัว การขาดความพร้อมของพ่อแม่ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสุขภาพ อายุที่ไม่เหมาะสม หรือไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพที่มีรายได้เลี้ยงครอบครัว เป็นต้น

2. ปัญหาความยากจนของครอบครัว เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน บางครอบครัวมีรายได้จากการรับจ้างทั่วไป ก่อสร้าง ขยายแรงงาน หรือปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ฯลฯ รายได้ที่ได้รับในแต่ละวัน ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละวัน ไม่เหลือเก็บ ต้องยืม หรือกู้เงินตามแหล่งทุนต่างๆ ผ่านสถาบันการเงินของภาครัฐหรือสถาบันการเงินของเอกชน หรือเงินกู้ธนาคาร ส่งผลทำให้ต้องออกจากบ้านของตนเองไปทำงานยังต่างจังหวัด ต่างพื้นที่ เพื่อส่งเงินมาให้ลูก หลาน ที่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้อง ทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น

จากพ่อแม่ การอยู่ร่วมกันกับผู้สูงวัย ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย มีความเสี่ยงต่อการถูกชักชวนให้กระทำความผิดได้ง่าย เพราะเด็กขาดคนที่ปรึกษาหารือและไม่มีคนที่คอยว่ากล่าว ตักเตือน

3. วัตถุนิยม นับเนื่องติดต่อกันมากกว่า 30 ปีเศษ ที่เราส่งเสริมให้คนไทยเป็นผู้บริโภคนิยม การใช้จ่ายสิ่งของ การยึดสินค้าราคาแพง มียี่ห้อสินค้าแบรนด์เนม จากราคาและมูลค่าของสิ่งของซึ่งใช้วัตถุนิยม เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของเด็กและการยึดติดจนกลายเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตเด็กไทย เช่น การซื้อรองเท้า เสื้อผ้าหรือเครื่องแต่งกายจากสินค้าแบรนด์เนม การบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ด ขนมกรุบกรอบ น้ำอัดลม ฯลฯ

4. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวตั้งในการสร้างคุณค่าเชิงปริมาณ เด็กถูกหล่อหลอมมายาวนาน จากเงื่อนไขและความสำเร็จจากการเรียนรู้คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียน ส่งผลทำให้เรียนอย่างเอาเป็นเอาตาย วันหยุดต้องแข่งขัน ขวนขวายหาที่เรียนเพิ่ม ส่งผลทำให้ผู้ปกครองต้องหาเงินเพิ่มขึ้น

5. เกิดสภาวะไร้ความสุขไม่พอใจ ความเครียดความกดดัน ทำให้แยกตัวจากคนในครอบครัว บ่งบอกถึงสภาวะความเครียดและความกดดันและปัญหาการไร้ความสุขของเด็กไทย

6. ยาเสพติด ในสังคมไทย สินค้าประเภทเหล้า เปียร์ สารระเหย บุหรี่ ฯลฯ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นพื้นฐานที่เด็กเรียนรู้และทดลองไปสู่วาเสพติดชนิดอื่นๆ ปัญหาการใช้ยาเสพติด แต่ในปัจจุบันปัญหา ยาเสพติดก็กลับมาระบาดอีกครั้งหนึ่ง การระบาดในครั้งนี้มีการระบาดเข้าสู่ชุมชนบ้าน และโรงเรียนอย่างมากมายส่งผลทำให้เด็ก ยังมีผู้เสพ ผู้ติด ยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

7. การเล่นพนันตามเทศกาลและการถ่ายทอดสดตลอดเวลา ในสังคมที่มีโต๊ะพนันหรือ

โต๊ะรับแทงการกีฬาเด็กและเยาวชนเล่นได้และเสียเป็นจำนวนมากพอสมควร แม้จำนวนเงินจะน้อยแต่เมื่อนำมารวมกันก็เป็นจำนวนเงินในปริมาณที่มากพอสมควร เด็กและเยาวชนบางคนเป็นเด็กเดินโพยเกิดผลเสียต่ออนาคตของเด็ก เด็กจำนวนไม่น้อยได้เข้าสู่วงจรพนันอย่างถอนตัวไม่ขึ้น เป็นหนี้สิน บางคนต้องทำร้ายผู้ปกครองหรือลักขโมย เพื่อนำเงินไปเล่นการพนัน

8. เพศเสรีในวัยใสระดับชั้นมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อายุระหว่าง 13 ถึง 17 ปี ซึ่งเด็กมองว่าสังคม เพื่อน รุ่นพี่ หรือรุ่นน้อง ที่มีคูรัก มีกิ๊กกันหลายคน มีเพศสัมพันธ์ เปลี่ยนคู่นอนบ่อย ขยายบริการทางเพศแบบแอบแฝง ปนสนุกกำลังระบาดหนักในสังคม วัยรุ่นทั้งชายและหญิง และนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เกิดจากการเรียนรู้จากสื่อลามก สื่อออนไลน์อินเทอร์เน็ต คลิปวิดีโอ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย อีกทั้งเด็กยังมีการนำรูปแบบหรือวิธีการไปทดลองการมีเพศสัมพันธ์และเข้าสู่สังคมในกลุ่มเพื่อน ส่งผลทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์

9. การมีสภาวะเป็นหัวหน้าครอบครัว เยาว์วัยขึ้น การต้องดูแลบุตรหลานในสภาพการเป็นปู่ ย่า ตา ยาย หรือ ลุง ในวัยเจริญพันธุ์ เด็กในชุมชนจำนวนมากมีเพศสัมพันธ์ ส่งผลทำให้เกิดการตั้งครรภ์หรือการสร้างครอบครัวในวัยที่ยังไม่พร้อม มีบุตร ในระยะที่เป็นวัยรุ่นอายุน้อย เด็กทารกที่คลอดออกมามีน้ำหนักแรกเกิดที่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน หรือบางคนพยายามทำแท้ง เพื่อมิให้เด็กที่คลอดออกมาเป็นภาระแก่บุคคลอื่น ส่งผลทำให้คุณภาพชีวิตไม่ค่อยสู้ดีมากนัก

10. เด็กวัยใสที่อ่อนเยาว์แต่กลับเรียนรู้ทางเพศหรือเร็วกว่าวัยที่ควรจะเป็น ด้วยการมีคูรักหลายคน บางคนอายุ 10 - 11 ขวบก็เริ่มมีเพศสัมพันธ์แล้ว การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรนำไปสู่ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์การทำแท้งผิดกฎหมาย การขายบริการทางเพศ ในครอบ

นักเรียน นักศึกษา การติดเชื่อจากเพศสัมพันธ์ และ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อตามมาอีกมากมาย

11. ความรุนแรงในพฤติกรรมและ อารมณ์ เนื่องจากเด็กส่งสมความรุนแรงมาจาก ระบบครอบครัวที่แตกแยก ครอบครัวล่มสลาย ครอบครัวที่มีพ่อในฐานะอำนาจนิยม และโรงเรียน ในฐานะบทบาทการแข่งขัน ความเครียดกังวลที่ได้รับจากระบบการศึกษา ปัญหาจากครอบครัว แตกแยกหรือปัญหาจากสังคมที่ซ้ำเติมจากเพื่อนฝูง จากบุคคลรอบข้าง การรับทราบพฤติกรรมแบบ ซ้ำซากจากสื่อโฆษณาที่แฝงเรื่องการใช้ความรุนแรง ในการแก้ไขปัญหา ความแปลกที่มากับความคิด แบบหลุดโลก มักแสดงออกจากการรับรู้ลวน สะท้อนการทุบตี การใช้กำลังความวิตถารใน อารมณ์ ในทางตรงกันข้ามเด็กและเยาวชนจำนวน หนึ่งกำลังพ่ายแพ้ความผิดหวัง ที่ไม่สามารถ ตอบสนองความต้องการของตนเองได้มักใช้อารมณ์ มากกว่าเหตุผลซึ่งกลุ่มเด็กที่เปราะบางเหล่านี้ อาจจะมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงใน การสร้าง ปัญหาทางสังคม เป็นต้น

12. วุฒิภาวะทางอารมณ์ พฤติกรรมการ แสดงออกที่รุนแรง ความก้าวร้าวรุนแรงในการ ดำเนินชีวิตและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น สภาวะทางอารมณ์เหล่านี้ ถูกกระตุ้นจากสื่อลามก อนาจาร เกมส์ อินเทอร์เน็ต เฟสบุ๊ค ไลน์ หรือจาก การรับรู้การโฆษณาทางโทรทัศน์ ส่งผลทำให้เกิด การกระตุ้นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงหรือแปรปรวนอัน เกิดจากสิ่งเร้าความต้องการที่มีมากขึ้นในทุกๆ ด้าน

13. อินเทอร์เน็ต ช่องว่างระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ในสื่อสังคมในอดีต กับ เด็กไทยใน ยุคการสื่อสารไร้พรมแดน จะมากขึ้น ตามลำดับ internet จะเป็นห้องสมุดที่เด็กและ เยาวชน สามารถเข้าไปเรียนรู้และรับข้อมูลข่าวสาร มากมายได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามการใช้ อินเทอร์เน็ต ถือเป็นดาบสองคมที่เด็กอาจจะใช้

ประโยชน์ทางการศึกษา นอกจากนี้เด็กอาจจะใช้ อินเทอร์เน็ตในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น sex webcam, sex chat, Sex Phone หรือการดูภาพ ลามกอนาจาร เป็นต้น

14. สื่อลามกอนาจาร เด็กสามารถเข้าถึง สื่อลามกอนาจาร ได้ง่ายขึ้นจากการที่เด็กและ เยาวชนมีอินเทอร์เน็ต ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และ เป็นสุดยอดแห่งความบันเทิงมีทุกรูปแบบ เด็ก สามารถหาดูได้ฟรี หรือจากการส่งต่อในรูปแบบ ของคลิป์วิดีโอ ทำให้เกิดการลอกเลียนหรือ เลียนแบบ

15. ปัญหาการตั้งแก๊งมอเตอร์ไซด์แว้น หรือซิ่ง ที่เป็นการรวมกลุ่มเด็กในหมู่บ้าน ในตำบล หรือในละแวกเดียวกัน มารวมกันในยามค่ำคืนแล้ว ขับรถมอเตอร์ไซด์พากันส่งเสียงดังเป็นที่รบกวน และสร้างอันตรายแก่ผู้สัญจรไปมา แก๊งมอเตอร์ไซด์ อาจเป็นศูนย์รวมของยาเสพติด เพศ ความรุนแรง และการแข่งขันที่ลงตัวของวัยรุ่นในทุกกลุ่ม

16. การมีวัฒนธรรมนอนดึกตื่นสาย เนื่องจากการใช้เวลายามค่ำคืนกับสื่อสังคมออนไลน์ การพูดคุย การส่งข้อความ การเล่นไลน์ (Line) การ ดูโทรทัศน์หรือดูฟุตบอลคู่สำคัญ การอ่านหนังสือ เพื่อสอบ การหาข้อมูลที่สำคัญ การอยู่กับ วัฒนธรรมเจิบไรด์ตัวตน หาความสุข ความเหงา ตามลำพังกับคู่ขา ผู้ร่วมสนทนาทั่วไป ผ่านทาง โปรแกรมแชทต่างๆ เด็กจะเข้านอนดึกในขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้านอนแต่หัวค่ำและจะตื่นสาย

17. จิตอาสาหรือจิตสำนึกสาธารณะการ ให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่าส่วนรวม การได้รับ ประโยชน์ ขาดจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวม สนใจแต่ พรรคพวกเพื่อนฝูง ที่สนุกสนานและดำเนินชีวิตไป ตามกระแสโลกาภิวัตน์

18. ขาดศีลธรรมและคุณธรรม ส่งผลทำ ให้ขาดรากเหง้าทางศีลธรรม คุณธรรม การปฏิเสธ ข้อปฏิบัติทางศาสนา การห่างไกลจากระเบียบ

แบบแผนการดำเนินชีวิตในอดีต ที่ให้ความสำคัญกับระบบคุณค่าและความละเอียด ความประณีตของศาสนาวัฒนธรรม คติชน นิยมภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่กลับมีวัฒนธรรมตะวันตก สอดแทรกเกิดความนิยมคลั่งไคล้ในรูปของการแต่งกาย ภาษาที่ใช้ในการดำเนินชีวิตและค่านิยมที่ยึดติดกับวัฒนธรรมภายนอกมากขึ้นจนสูญเสียคุณลักษณะของเด็กที่สังคมไทยคาดหวัง

19. เด็กทำงานหนักไม่เป็น ขาดความรับผิดชอบ เกียจคร้าน ขาดทักษะชีวิต ขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เติบโตขึ้นภายใต้ความสับสนวุ่นวายในรูปต่างๆ

20. การรับรู้สิทธิของเด็กยังมีน้อย เด็กจะไม่รู้สิทธิของตนเอง เนื่องจากไม่ค่อยให้ความสนใจว่าสิทธิของตนเองเป็นอย่างไร จะมารับรู้ก็ต่อเมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เด็กและเยาวชนเกิดปัญหา

ปัญหาของหน่วยงานในการคุ้มครองเด็ก ผลการศึกษาการสร้างเครือข่ายทางสังคม ในการคุ้มครองเด็ก ด้วยการจัดเก็บข้อมูลปัญหา สาเหตุของปัญหาเด็ก จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน พบว่า ปัญหาของหน่วยงานในการคุ้มครองเด็ก ดังนี้

1. ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีอำนาจหน้าที่หลายประการ

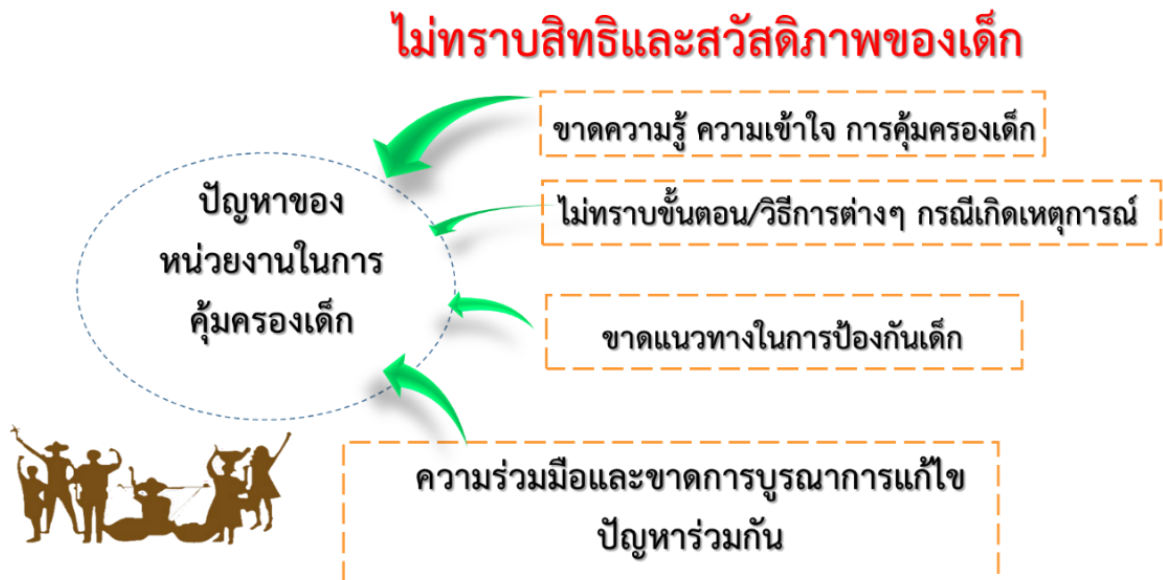
แต่ข้อเท็จจริงยังขาดความรู้ ความเข้าใจ การคุ้มครองเด็ก การป้องกันเด็ก สิทธิหรือสวัสดิภาพของเด็ก ที่แท้จริงที่จะนำไปปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุการณ์ ที่เด็กหรือเยาวชน ถูกทารุณกรรม เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด หรือเด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครอง สวัสดิภาพรวมถึงแนวทางการสงเคราะห์ การช่วยเหลือให้กับเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบ

2. กรณีเมื่อเกิดปัญหาไม่ทราบว่าจะไปติดต่อที่ไหน มีขั้นตอนหรือวิธีการอย่างไร เนื่องจากไม่รับทราบบทบาทที่ชัดเจนของหน่วยงานหรือองค์กร

3. ทุกหน่วยงานยังขาดการบูรณาการ แก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนร่วมกัน เช่น การส่งเสริมการป้องกันปัญหาต่างๆ ในกลุ่มเด็กและเยาวชนยังมีน้อย

4. องค์กรความรู้ในการจัดการปัญหาในกลุ่มเด็กและเยาวชน การติดต่อสื่อสารกรณีเกิดปัญหา ยังมีน้อย

5. การบูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่าย และผู้เชี่ยวชาญในการจัดการปัญหาเด็กและเยาวชนกรณีเกิดปัญหายังมีน้อย ซึ่งสิ่งที่ต้องวางแผนในการทำงานร่วมกันคือ ต้องสร้างทีมระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ

ภาพ 1 ปัญหาของหน่วยงานในการคุ้มครองเด็ก

การศึกษาการสร้างเครือข่ายในการคุ้มครองเด็ก พบว่าการสร้างเครือข่ายการคุ้มครองเด็ก จะต้องมึลักษณะ ได้แก่

1. การสร้างเครือข่ายในการส่งเสริมและสนับสนุนยกย่องเด็กที่เป็นคนดี ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
2. การประชุมหรือสัมมนาแนวทางการบังคับใช้กฎหมายในการคุ้มครองเด็กให้กับคณะกรรมการระดับอำเภอและระดับตำบล เพื่อให้เป็นแนวทางที่ถูกต้องและมีแผนการปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การสร้างเครือข่ายในการคุ้มครองเด็กระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีคณะกรรมการที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ ประกอบด้วยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน กำนัน รองประธาน เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ ประธานสภาเด็กและเยาวชนในตำบล ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น ฯลฯ เป็นกรรมการ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ

และเลขานุการ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

4. การสร้างเครือข่ายในการคุ้มครองเด็กระดับอำเภอ ควรมีคณะกรรมการที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ ประกอบด้วยนายกอำเภอ เป็นประธาน ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอเป็นรองประธาน หัวหน้าส่วนราชการประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ เป็นกรรมการ ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารปกครอง เป็นกรรมการเลขานุการ ปลัดอำเภอที่รับผิดชอบเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

5. การคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นภารกิจ ที่กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ถ่ายโอนให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการ คือ

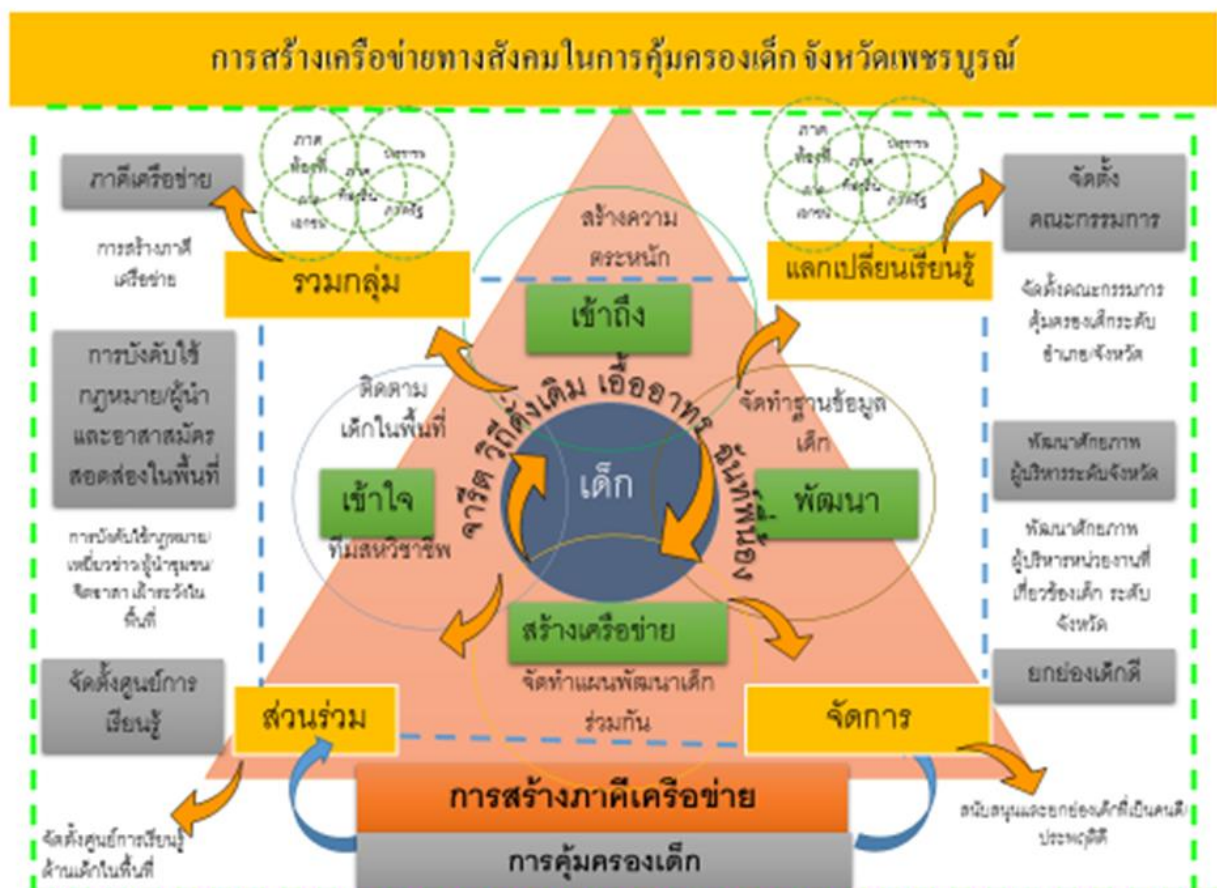
- 1) การรณรงค์สร้างความตระหนักเรื่องสิทธิเด็กในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น
- 2) การติดตามสถานการณ์ด้านเด็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) การจัดทำฐานข้อมูลด้านเด็กในท้องถิ่น
- 4) การจัดตั้งทีมสหวิชาชีพเพื่อการทำงาน

ด้านเด็กในท้องถิ่น

- 5) การจัดทำแผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาและคุ้มครองเด็ก
- 6) การจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับโครงการและกิจกรรมในการพัฒนาและคุ้มครองเด็ก
- 7) การพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารท้องถิ่นและทีมสหวิชาชีพในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนการให้การสนับสนุนต่อการทำงานของทีมสหวิชาชีพเพื่อทำงานด้านเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น
- 8) การสร้างเครือข่ายระหว่างพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีละแวกใกล้เคียงกันภายในอำเภอ ตำบล เดียวกัน
- 9) การจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและการสร้างสภาพแวดล้อมชุมชนที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ดีของเด็กและเยาวชน

อภิปรายผลการศึกษา

เด็กและเยาวชนคือทรัพยากรของสังคมและเป็นอนาคตของประเทศชาติ การเสริมสร้างอนาคตที่ดีของเด็กและเยาวชน จึงเป็นภารกิจการสร้างชาติที่ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทุกภาคส่วนในสังคม ต้องร่วมมือกัน ร่วมใจกันทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครอง พัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน ให้เจริญเติบโตภายใต้สังคมที่มีคุณภาพและพร้อมที่จะเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนทุกคน มีความพร้อมในทุกด้านเพื่อเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคมและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ภาพที่ 2 การสร้างเครือข่ายในการการคุ้มครองเด็กจังหวัดเพชรบูรณ์

สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน พบว่า สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการทารุณกรรมเด็ก หรือการละเมิดสิทธิเด็ก สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (2558) ที่อธิบายว่า ปัญหาสิทธิของเด็ก เนื่องจากการที่เด็กละเมิดสิทธิเด็กด้วยตนเอง หรือเด็กถูกละเมิดจากครอบครัวหรือภาคสังคมทวีความรุนแรงมากขึ้นตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปปัญหา และสาเหตุแห่งการละเมิดสิทธิเด็กและปัญหาเกี่ยวกับเด็กมีความซับซ้อนมากขึ้น ส่งผลในกระทบในวงกว้าง ไม่เพียงแต่กระทบต่อตนเองและครอบครัวเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อสังคมและทรัพยากรมนุษย์โดยรวม ด้วยทั้งนี้เพราะที่ผ่านมากฎหมายและระบบกลไกการคุ้มครองของรัฐ ยังไม่เข้มงวดขึ้น อย่างเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหากฎหมายยังมีข้อบกพร่องในช่องว่างของกฎหมายทำให้กฎหมายยังสนองตอบปัญหาที่เกิดขึ้นและแก้ไขปัญหาคิดได้ไม่ตรงครอบคลุมเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2547) ที่อธิบายว่าผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายยังหละหลวมต่อการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่บางส่วนยังขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนงานหรือนโยบายในการสร้างระบบคุ้มครองเด็กและเยาวชนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

นอกจากนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กเป็นกฎหมายที่คุ้มครองเด็กได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย การบังคับใช้จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปให้กฎหมายสามารถคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเด็กได้อย่างแท้จริงจึง ดังนั้นจึงต้องนำกฎหมายและมาตรการที่มีอยู่มาบังคับใช้ต่อตัวเด็กและเยาวชน ครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่ และบุคคลสอดคล้องกับการศึกษาของ กระทรวงการพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์ (2551) ที่อธิบายว่าการคุ้มครองเด็กตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง เช่นงวดประกอบกับการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก โดยเฉพาะผู้ที่ปกป้องและคุ้มครองเด็กให้มีความตระหนัก รู้ถึงปัญหาสังคมอันเกี่ยวกับเด็ก รับผิดชอบต่อนหน้าที่ในอันจะต้องมีความร่วมมือกับภาครัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ฝ่ายระวัง สอดส่องเด็กในการดูแล นอกจากนั้นรัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างระบบกลไกทางสังคมในพื้นที่หรือเครือข่ายต่างๆในชุมชน เช่น คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือละแวกนั้นๆ สอดส่องพฤติกรรมเด็กที่มีปัญหาหรือเมื่อพบปัญหาต้องแจ้งต่อผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
2. เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนทั่วทั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและระดับจังหวัด เพื่อให้รับทราบถึงสิทธิเด็กและการป้องกันและการคุ้มครองเด็ก
3. ควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานสหวิชาชีพในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ทั้งหน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานในภาครัฐที่จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน
4. ควรบูรณาการบทบาทวิชาชีพสู่ความเป็นสหวิชาชีพที่แท้จริงเพื่อให้วิชาชีพสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านเด็กทั้งในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน มีความชัดเจนในการประสานงานและการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมสหวิชาชีพ

5. การคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฯ ควรทำงานในเชิงรุกมากขึ้นและควรประชาสัมพันธ์การทำงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นที่รู้จักของประชาชนมากขึ้น เพราะที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าองค์กรเอกชนหรือมูลนิธิต่างๆ จะมีบทบาทมากกว่าหน่วยงานของภาครัฐ

6. ควรมีการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และรับทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตน อันพึงมีตามกฎหมายและสิทธิที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานสหวิชาชีพจากวิชาชีพสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). **พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 : สารสำคัญ**. เอกสารเผยแพร่กฎหมาย.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 : สารสำคัญ**. เอกสารเผยแพร่กฎหมาย.
- กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2550). **แนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงในเครือข่ายระดับจังหวัด**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว.
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2547). บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพกับมาตรฐานขั้นต่ำในการดูแลเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546. **สิทธิเด็ก**. ปีที่ 11 หน้าที่ 15 – 32.
- มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ. (2550). **คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก ; กลไกแห่งความหวัง**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2550). สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ. **คู่มือแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนงานคุ้มครองเด็กระดับจังหวัด (ตามโครงการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กใน 20 จังหวัด นำร่อง)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสมิตรพรินต์ติ้งแอนพับลิชชิง จำกัด
- _____. **รวมกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศและแบบเอกสารท้ายกระทรวง**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสมิตรพรินต์ติ้งแอนพับลิชชิง จำกัด , ม.ป.ป.
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ. (2558). **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ.